

УДК (174+334.021):330.322(477)

Нечасєва І.А.¹, Бєнь В.В.²

¹канд. економ. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

²студ. гр. ФЕУ-311м НУ «Запорізька політехніка»

ЕТИЧНЕ ТА СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНЕ ІНВЕСТИВАННЯ: ПЕРСПЕКТИВИ СТАНОВЛЕННЯ В УКРАЇНІ

Глобалізація економіки та разом з цим поява в світі все більшої кількості проблем - забруднення навколишнього середовища, глобальної зміни клімату, військових конфліктів, поширення хвороб, соціальної нерівності, банкрутств - призводить до поступового усвідомлення суспільством і бізнесом необхідності прийняття відповідальності за те середовище, в якому вони живуть і працюють.

Все більше з'являється інтерес бізнесу до соціальної відповідальності, зростає попит на рейтинг соціальної відповідальності компаній, підвищується фінансова грамотність населення, все гостріше постають соціальні та екологічні проблеми у суспільстві, вітчизняні компанії виходять на міжнародні ринки, зароджується інституційна інфраструктура соціально відповідального інвестування. Компанії, які дотримуються етичних норм, мають не лише хорошу репутацію та високий рівень довіри своїх клієнтів, але й позитивно впливають на ринок у цілому. Це, у свою чергу, стимулює інвестиційну діяльність та сприяє зростанню національної економіки.

Етичність являє собою дотримання правил доброчесної діяльності. Сумлінна професійна діяльність ґрунтується на загальнолюдських моральних

нормах, розумінні значущості громадських інтересів, необхідності забезпечення правопорядку і справедливості, а також на необхідності їх визнання і дотримання в практичній діяльності всіма професійними учасниками ринку цінних паперів [1].

Етичність передбачає вчинення дій, які несуть користь суспільству, існуючим та потенційним клієнтам при дотриманні принципів чесності, добropорядності та неупередженості.

Інвестування розглядають як економічний процес, основною метою якого є використання тимчасово вільних грошових активів для розвитку та примноження основних економічних об'єктів, забезпеченні розвитку бізнесу, де основна увага зосереджена на збільшенні капіталу [2].

Тож наразі дедалі більшого розповсюдження набуває соціально відповідальне інвестування, для якого характерно: екологічне використання природних ресурсів, захист біосфери, зменшення кількості відходів та їх переробка, енергозбереження, відновлення навколишнього середовища, інформування суспільства, високий рівень відповідальності менеджменту, аудит та звітність.

Соціально відповідальне інвестування полягає у відмові від вкладень в неетичні компанії, які отримують свій дохід від діяльності, пов'язаної з вогнепальною зброєю, тютюном, алкоголем або витрачанням природних ресурсів.

Етичне інвестування не тільки дає інвесторам можливість брати участь у зростанні ринку відповідно зі своїми цінностями та дозволяє їм здійснювати реальний вплив на соціальну і екологічну структуру бізнесу окремих компаній та цілих галузей, але й робить бізнес і ринки більш прозорими.

Наразі інститут соціально відповідального інвестування в Україні не сформований. Є проблеми, які гальмують його становлення і розвиток, а саме:

- відсутність закріплених на законодавчому рівні принципів соціально відповідального інвестування;
- відсутність підтримки процесу соціально відповідального інвестування з боку органів державної влади;
- відсутність фондів соціально відповідального інвестування;
- відсутність стандартизованого змісту звітності про соціально-відповідальні інвестиції для різних фінансових та підприємницьких установ;
- неусвідомлення важливості та доцільності соціально відповідального інвестування українськими бізнесовими колами.

Для формування інституту соціально відповідального інвестування в Україні необхідно:

- закріпити на законодавчому рівні принципи соціально відповідального інвестування та етичності на фондовому ринку;
- розробити заходи щодо підтримки процесу соціально відповідального інвестування з боку органів державної влади;
- створити фонди соціально відповідального інвестування;
- розробити стандартизований зміст звітності про соціально відповідальні інвестиції для різних фінансових та підприємницьких установ;
- проводити заходи для українських бізнесових кіл щодо усвідомлення ними важливості та доцільності соціально відповідального інвестування.

Таким чином, основними принципами етичності інвестування є законність, незалежність, об'єктивність, добропорядність, компетентність, старанність та пріоритет інтересів клієнта. Етичність інвестування є важливим фактором конкурентної переваги фінансової компанії, який створює найкращі можливості для подолання впливу конкуренції, залучення клієнтів, підвищення інвестиційної привабливості. Соціально відповідальний інвестор отримує не лише дохід, але й можливість зробити внесок у збереження планети чистою, здоровою і безпечною сьогодні і в майбутньому. Дотримання етичних принципів ведення бізнесу гарантує більш ефективну професійну діяльність, що сприяє розвитку фондового ринку в країні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Нечаєва І. А., Бень В. В. Етичність інвестування, як фактор конкурентної переваги фінансової компанії. Перспективи розвитку територій: теорія і практика: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених, Харків, 19–20 листопада 2020 р. / Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова, Рада молодих вчених при МОН України, Одеський національний економічний університет, НТУ «Дніпровська політехніка» [та ін.]. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. С. 99-101.
2. Ільченко-Сюйва Л.В. Соціально відповідальне інвестування: практика країн ЄС та перспективи в Україні. Публічне врядування в Україні: стан, виклики та перспективи розвитку: Матеріали щоріч. Всеукр. наук.-практ. конф. за міжнар. участю, присвяченої 100-річчю державної служби в Україні (Київ, 25 трав. 2018 р.): у 5 тт. / За заг. ред. В.С. Куйбіди, М.М. Білінської, О.М. Петроє. К.: НАДУ, 2018. Т. 2. 156 с. С. 98-100.